

Ukrainian Orthodox Church of Canada Українська Православна Церква в Канаді L'Église orthodoxe ukrainienne du Canada

[Home Page](#) | [Listing of Articles](#)

**Мученики і Сповідники Михайло,
Князь Чернігівський і боярин його,
Федір, Чудотворці**

***Martyrs and Confessors Michael,
Knyaz' of Chernihiv, and his counselor,
Theodore, Wonderworkers***

**Martyrs et Confesseurs Michel,
Knyaz' de Tchernihiv, et son
conseiller, Théodore, Thaumaturges**

Fr. Ihor Kutash - о. Ігор Куташ
ikutash@gmail.com

**Мученики і Сповідники Михайло, Князь Чернігівський і боярин його, Федір,
Чудотворці**

***«Будь непохитний, бо ця мука не довго триватиме, а після неї відразу
настане вічне блаженство.» (цитує Джованні да Плано Карпіні, Історія
монголів, яких називаємо татарами, 13-те століття)***

На 3-го жовтня за григоріанським календарем (цебто 20-го вересня за юліанським) ми святкуємо пам'ять Святих Мучеників і Сповідників Михайла, Князя Чернігівського, і боярина його, Федора, Чудотворців, які свідчили про Христа в монгольській Орді у 1245 р.

Князь Михайло народився близько 1179 р. Всеволоду IV Святославину Чермному (Червоному) і Анастасії, дочці Князя Казимира II Польщі, і був останнім Великим Князем Київським з роду Ольговичів, які володіли в Чернігові, та яких оснував Олег Святославич, внук великого Князя Київського (його недавно канонізували), Св. Ярослава Мудрого.

Юнак Михайло був побожний і смиренний. Він страждав від недуг ніг, з якої чудесно

видужав у 1186 р., коли Св. Микита Стовпник Переяславський, якому привели його на Молитву, подав йому свою дерев'яну палицю.

У 1223 р. він був учасником Бою на ріці Кальці (зараз це Донецька область) проти наїзників монголів. Його дядька Князь Мстислав Чернігівський забили в цій битві і Михайла возвели на його престол. У 1235 р. його возвели й на престол Київський.

Були це важкі часи. Монгол спустошили північні міста Русі і звернули свої очі на Київ. Михайло подався до Угорщини та Польщі шукати помочі проти наїзників та повернувся без успіху до міста, якого зруйнували в р. 1240. Він жив близько знищеного міста деякий час а тоді повернувся до Чернігова.

Однак Князь не покидав мрії, що зможе зобілізувати спільний фронт проти язичників монгольської Орди. З цією метою послав він Св. Петра Акеровича, Митрополита Київського і всієї Русі, на Собор Ліонський у 1245 р. Собор мав мету відновити єдність між Церквами Сходу та Заходу але безуспішно. Надії Князя здобути поміч проти загарбників також не здійснились і нарешті він мусів поїхати в Орду, щоб підкоритися Ханові і здобути ярлик на продовження свого князівства.

Монголи вимагали, щоб він перейшов через огонь, щоб очиститися від злих намірів, та щоб поклонився їхнім ідолам (давній документ пише, що була вимога, щоб він вклонився на південь до померлого Чингіза-хана). Михайло відповів, що він поклониться Імператору Орди, як володареві, але він не може, будучи Християном, поклонитися ідолам чи мертвому чоловікові.

Він рішуче відмовлявся в цьому навіть після того, як йому погрозили болісною смертю. Його бояр Федір стояв з ним тоді коли його копали ногами доки він не вмер. Федір підтримував його такими словами, яких цитує посланець Папи Інокентія IV до Ханського двору, Францисканський чернець Джованні да Плано Карпіні (він прибув туди скоро після того, як ці події відбулися): «Будь непохитний, бо ця мука не довго триватиме, а після неї відразу настане вічне блаженство.»

Михайлові відтяли голову і це ж вчинили його вірному боярину Федору. Тіла їх кинули псам, та жодна звірина не торкала їх. Вірні похоронили їх а згодом їх перенесли до Чернігова, де вони спочивали в Спаському Соборі до 1572 р. У тому ж році, загадковий Цар Московський Іван IV Грозний, який особливо шанував цих княжих Мучеників, наказав перенести Святі Мощі до Собор присвяченому їхній пам'яті. Це ж той самий цар, що, як кажуть, наказав одному зі своїх «опричників», Малюті Скуратову, задушити Митрополита Московського, Св. Пилип, у 1569 р. за що він відважився винести догану йому за його насильне та кроваве відношення до своїх підданих.

Мучеництво Михайла та Федора зробило глибоке вражіння на татарських ханів. Вони перестали заставляти Християн виконувати язичницькі обряди. Стійкість Мучеників також заохотила безліч інших стояти непохитно за Віру Христову аж до смерті.

Мощі цих двох Мучеників далі перебувають у Москві, хоч вони тепер під підлогою Успенського Собору, де на них начебто мало уваги зараз звертають. Повернення їх

у місто Чернігів було б чудовою ознакою відновлення справжнього братерства між народами Росії та України. Віктор Мироненко, емігрант з Чернігова, що зараз мешкає в Москві, свого часу провадив групу, які старалися здобути таке повернення але до цього часу немає жодного успіху в цьому.

Слова підбадьорення Св. Федора своєму Князі Михайлові могли б заохотити всіх Християн, які знаходяться в важких обставинах, як нерідко буває на цій прекрасній але такій затурбованій планеті. «Будь непохитним», каже він. Це звучить, як відлуння слів Св. Апостола Павла звернених до Християн в Ефесі майже дві тисячі літ тому: «Зміцняйтеся Господом та могутністю сили Його!» (6:10). «Ця мука не довго триватиме», каже Св. Федір. Боже створіння, час, дійсно швидко проминає, забираючи з собою і зло а не лише тимчасові добрі речі, яких ми хотіли б притримати. Якщо ж ми витримаємо вірність до кінця, як каже Св. Федір, «після неї відразу настане вічне блаженство». Амінь.

***Martyrs and Confessors Michael,
Knyaz' of Chernihiv, and his counselor,
Theodore, Wonderworkers***

***“Be steadfast, for your punishment will
not last long and then at once eternal
joy will follow.” (Cited by Giovanni of
Plano Carpini, *The Story of the
Mongols whom We Call the Tatars, 13th
century*)***

On October 3 on the Gregorian calendar (which is September 20 on the Julian), we celebrate the memory of the Martyrs and Confessors, Michael, Knyaz' of Chernihiv, and his Counsellor, Theodore, Wonderworkers, who bore witness to Christ in the Mongol Horde in 1245.

Knyaz' Michael was born about 1179 to Vsevolod IV Svyatoslavych the Red (“Chermnyy”) and Anastasia, daughter of Knyaz' Casimir II of Poland and was the last Great Knyaz' of Kyiv from the Ol'hovych dynasty, which ruled in Chernihiv and was founded by Oleh Svaytoslavych, grandson of Great Knyaz' of Kyiv (recently canonized) St. Yaroslav the Wise.

As a young lad Michael was pious and meek. He suffered from a disease of the

***Martyrs et Confesseurs Michel,
Knyaz' de Tchernihiv, et son
conseiller, Théodore, Thaumaturges***

***«Soyez ferme, car votre peine ne
durera pas longtemps, et puis la joie
éternelle viendra immédiatement.»
(Cité par Giovanni de Plano Carpini,
*L'histoire des Mongols que nous
appelons les Tatars, 13ème siècle*)***

Le 3 octobre sur le calendrier grégorien (qui est le 20 septembre sur le julien), nous célébrons la mémoire des Martyrs et Confesseurs, Michel, Knyaz' de Tchernihiv, et son conseiller, Théodore, Thaumaturges, qui portaient témoignage au Christ dans la Horde mongole en 1245.

Knyaz «Michel est né environs en 1179 à Vsevolod IV Svyatoslavytch le Rouge («Chermnyy») et Anastasie, fille de Knyaz' Casimir II de Pologne et fut le dernier grand Knyaz' de Kyiv de la dynastie Ol'hovytych, qui a régné en Tchernihiv et a été fondée par Oleh Svaytoslavytch, petit-fils du Grand Knyaz' de Kyiv (récemment canonisé) St. Yaroslav le Sage.

legs from which he was miraculously healed in 1186 when St. Nicetas the Stylite of Pereyaslav', to whom he was brought for prayer, handed him his wooden staff. In 1223 he took part in the Battle on the Kalka River, in what is now the Donetsk oblast, against the invading Mongols. His uncle Knyaz' Mstyslav of Chernihiv died in that battle and Michael succeeded him upon the throne. In 1235 he acceded to the throne of Kyiv.

It was a difficult time. The Mongols, having ravaged the northern cities of Rus' turned their attention to Kyiv. Michael went to Hungary and Poland to seek help against the invaders and returned without success to a city that had been laid waste in 1240. He lived near the city for a time and then returned to Chernihiv.

The Knyaz' nonetheless hoped to mobilize a Christian front against the pagan Mongol horde. He sent St. Peter Akerovych, Metropolitan of Kyiv and all Rus', to the Council of Lyons in 1245. The Council's aim was to restore Church unity between the Churches of the East and West but it did not succeed. The Knyaz' hopes of help against the invaders fared no better and finally he was forced to go to the Horde to submit to the Tatar Khan and obtain a charter to rule his land.

The Mongols demanded that he pass through fire to be cleansed of evil intentions and bow to their idols (an ancient source says he was told to bow towards the south to the deceased Genghis Khan). Michael responded that he would bow to the Emperor of the Horde as a man of authority, but as a Christian he could not bow to idols or a dead man.

He was firm in his refusal even when he was threatened with a painful death. His

Comme un jeune garçon Michel était pieux et doux. Il souffrait d'une maladie des jambes à partir de laquelle il a été guéri miraculeusement en 1186 quand St Nicetas le Stylite de Pereyaslav', à qui il a été présenté pour la Prière, lui a remis son bâton de bois.

En 1223 il a pris part à la bataille sur la rivière Kalka, dans ce qui est maintenant l'oblast de Donetsk, contre les Mongols envahissants. Son oncle Knyaz' Mstyslav de Tchernihiv est mort dans cette bataille et Michel lui succéda sur le trône. En 1235, il a accédé au trône de Kyiv.

Il fut un temps difficile. Les Mongols, avoir ravagé les villes du nord de la Rous' ont tourné leur attention vers Kyiv. Michel est allé à la Hongrie et la Pologne à demander de l'aide contre les envahisseurs et est revenu sans succès d'une ville qui a été dévastée en 1240. Il a vécu près de la ville pendant un certain temps et est ensuite retourné à Tchernihiv.

Le Knyaz' espérait néanmoins de mobiliser un front chrétien contre la Horde Mongole païenne. Il a envoyé Saint Pierre Akerovytch, Métropolite de Kyiv et de toute la Rous', au Conseil de Lyon en 1245. L'objectif du Conseil était de restaurer l'unité ecclésiale entre les Églises d'Orient et d'Occident, mais il ne l'en a pas réussi. Les espoirs du Knyaz' d'obtenir de l'aide contre les envahisseurs n'ont pas fait mieux et finalement il a été forcé d'aller à la Horde pour soumettre au Khan Tatar et d'obtenir une charte pour gouverner son

counsellor (boyar), Theodore, stood with him as he was kicked to death. Theodore encouraged him with these words, quoted by the emissary of Pope Innocent IV to the Khan's court, Franciscan Friar Giovanni of Plano Carpini (who arrived shortly after these events had taken place): "Be steadfast, for your punishment will not last long and then at once eternal joy will follow."

Michael was beheaded and as was his faithful boyar, Theodore. The bodies were thrown to the dogs but no beast would touch them. The faithful buried them and eventually they were taken to Chernihiv where they remained in the Cathedral of the Saviour until 1572. That was the year when the enigmatic Moscow Tsar Ivan IV the Terrible, who had a peculiar reverence for these princely Martyrs, had the Holy Relics transferred to a Cathedral dedicated to them. It was this same Tsar that is said to have had one of his "oprichniki", Malyuta Skuratov, strangle Metropolitan St. Philip of Moscow in 1569 for daring to chastise him for his violent and bloody dealings with his subjects.

Michael's and Theodore's martyrdom made an impression on the Tatar Khans. They stopped requiring Christians to perform pagan rituals. The Martyrs' steadfastness also encouraged countless others to stand firm for the faith of Christ even to the point of death.

The Relics of the two Martyrs remain in Moscow, although now they are under the floor of the Dormition Cathedral, where they are apparently no longer much noticed. Their return to the city of Chernihiv would be a wonderful sign of the restoration of true brotherhood between the peoples of Russia and Ukraine. Victor Myronenko, an expatriate

pays.

Les Mongols ont exigé qu'il passe par le feu pour être nettoyé des mauvaises intentions et de se plier à leurs idoles (une ancienne source dite qu'il a été dit de se plier aussi vers le sud au défunt Gengis Khan). Michel a répondu qu'il allait se plier à l'empereur de la Horde comme un homme d'autorité, mais comme un Chrétien, il ne pouvait pas se plier aux idoles ou à un homme mort.

Il était ferme dans son refus, même quand il a été menacé d'une mort douloureuse. Son conseiller (boyard), Théodore, se tenait avec lui quand il a été battu à mort. Théodore l'a encouragé par ces mots, cités par l'émissaire du pape Innocent IV à la cour du Khan, frère franciscain Giovanni de Plano Carpini (qui est arrivé peu de temps après ces événements avaient eu lieu): «Soyez ferme, car votre peine ne durera pas longtemps et puis viendra immédiatement la joie éternelle.»

Michel a été décapité comme était aussi son fidèle boyard, Theodore. Leurs corps ont été jetés aux chiens, mais pas une bête ne les toucherait. Les fidèles les ont enterrés et finalement ils ont été emmenés à Tchernihiv où ils sont restés dans la Cathédrale du Sauveur jusqu'à 1572. Ce fut l'année où l'énigmatique Moscou tsar Ivan IV le Terrible, qui avait une vénération particulière pour ces martyrs princiers, avait les Saintes Reliques transférées à une Cathédrale dédiée à eux. Ce fut ce même tsar que l'on dit avoir eu un de

from Chernihiv living in Moscow, has led a group seeking such a restoration, but has had no success to date.

St. Theodore's words of encouragement to his Knyaz' Michael may be a source of inspiration to all Christians who find themselves in dire situations, as happens not infrequently upon this lovely, but ever so troubled, planet. "Be strong", he says. They echo the words of St. Paul written to the Christians of Ephesus almost two millennia ago: "Be strong in the Lord, and in the power of His might" (6:10). "Your pain will not last long", says St. Theodore. God's creation, time, does indeed pass quickly, sweeping away evil things as well as the transitory good things we would like to hold on to. If we remain faithful to the end, as St. Theodore says, "at once eternal joy will follow". Amen.

ses «opritchniki», Maliouta Skuratov, étrangler le Métropolitain Saint Philippe de Moscou en 1569 pour avoir osé le châtier pour ses rapports violents et sanglants avec ses sujets.

Le martyr de Michel et Théodore a fait une forte impression sur les Khans tatars. Ils se sont arrêtés à exiger que les Chrétiens exécutent des rituels païens. La fermeté des Martyrs a aussi encouragé d'innombrables autres à tenir ferme pour la foi du Christ au point même de la mort.

Les Reliques des deux Martyrs restent à Moscou, bien que maintenant ils sont sous le plancher de la cathédrale de la Dormition, où ils sont apparemment plus beaucoup remarqués. Leur retour à la ville de Tchernihiv serait un merveilleux signe de la restauration de la vraie fraternité entre les peuples de la Russie et de l'Ukraine. Victor Myronenko, un expatrié de Tchernihiv vivant à Moscou, a conduit un groupe cherchant une telle restauration, mais n'a pas eu de succès à ce jour.

Les paroles de Saint Théodore en encourageant son Knyaz' Michel peuvent être une source d'inspiration pour tous les Chrétiens qui se trouvent dans des situations dramatiques, comme cela arrive assez souvent sur cette belle, mais toujours si troublée, planète. «Soyez fermes», dit-il. Ils font écho aux paroles de Saint Paul écrit aux Chrétiens d'Éphèse il y a près de deux millénaires: «Au reste, fortifiez-vous dans le Seigneur, et par Sa force toute-puissante» (6:10). «Votre peine

	<p>ne durera pas longtemps», dit Saint Théodore. Cette création de Dieu, le temps, passera, en effet, rapidement, emportant des choses mauvaises, ainsi que les bonnes choses transitoires que nous aimerions tenir. Si nous restons fidèles à la fin, comme le dit Saint Théodore, «la joie éternelle viendra immédiatement». Amen.</p>
--	--